

Waardering van leefbaarheid en woonomgeving

Burgerpeiling Woon- en Leefbaarheidsmonitor Eemsdelta 2015

In de Eemsdelta zijn verschillende ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de leefbaarheid. Naast de toenemende ontgroening en vergrijzing, de bevolkingsdaling en de beperkte werkgelegenheid gaat het bijvoorbeeld om de aardbevingen door gaswinningen. Leefbaarheid is een breed en veelomvattend begrip. Wij omschrijven het als de mate waarin de omgeving aansluit bij de eisen en wensen die er door de mens aan worden gesteld. In deze factsheet gaan we in op de ervaren leefbaarheid in de Eemsdelta, ofwel het oordeel van de bewoners zelf over de leefbaarheid.

In het kort

- De inwoners van de Eemsdelta beoordelen de leefbaarheid met een 7,2. Dat is iets lager dan het landelijke en provinciale gemiddelde.
- Over het algemeen zijn de inwoners van de Eemsdelta tevreden met hun woonomgeving: bijna drie kwart van de mensen is (zeer) tevreden). In Delfzijl is het aandeel mensen dat tevreden is met de woonomgeving in vergelijking tot de andere gemeenten het laagst.
- De bewoners zijn vooral tevreden met de grootte van de eigen woning. Iets minder tevreden zijn ze met het onderhoud, de toegang tot snel internet en de energiezuinigheid. Ze zijn vooral ontevreden over de waardeontwikkeling van de woning.
- Vier op de tien inwoners voelt zich sterk verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt en bijna de helft heeft dat gevoel voor de veiligheid in de buurt.

Tevredenheid met de leefbaarheid in woonomgeving

Hoe tevreden bent u met de leefbaarheid in uw woonomgeving? Aan de inwoners is gevraagd om hun oordeel in een cijfer uit te drukken.

7.2

Gemiddeld waarden de inwoners van de Eemsdelta de leefbaarheid met een 7,2

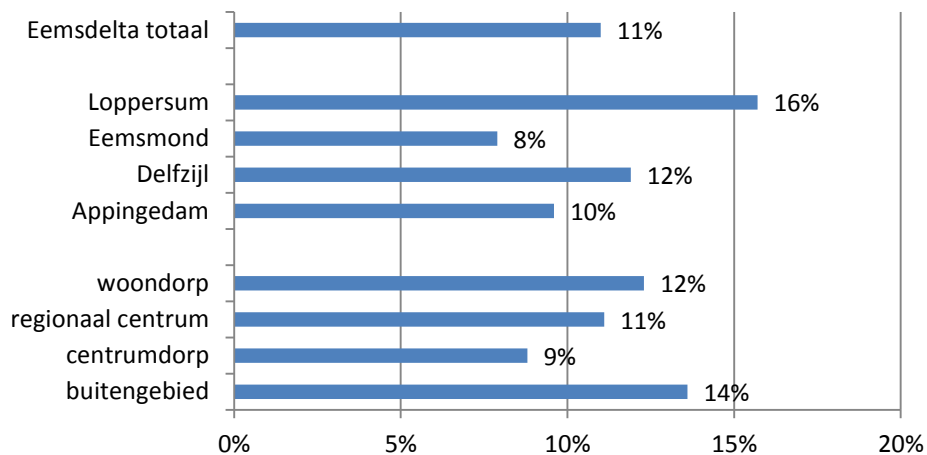
Deze waardering is iets lager dan het landelijke en provinciale gemiddelde. In 2014 werd de leefbaarheid in de eigen woonbuurt landelijk beoordeelt met een 7,4 en in Groningen met een 7,3 (CBS 2015).

Tabel 1. Tevredenheid over de leefbaarheid (gemiddeld rapportcijfer)

Gemeente		Type dorp	
Eemsmond	7,4	centrumdorp	7,3
Delfzijl	7,2	regionaal centrum	7,3
Appingedam	7,2	buitengebied	7,2
Loppersum	7,1	woondorp	7,1

De meeste mensen beoordelen de leefbaarheid in hun woonomgeving met een voldoende. Tussen de 80 en 90% doet dat. Maar dat betekent ook dat toch nog een grote groep mensen de leefbaarheid minder goed beoordeelt. Voor de gehele regio Eemsdelta geeft 11% van de inwoners een cijfer onder de 6 (figuur 1). In de gemeente Loppersum, en in mindere mate in Delfzijl, is het percentage mensen dat de leefbaarheid minder goed beoordeelt boven het regionale gemiddelde. In Eemsmond zijn naar verhouding de minste mensen die de leefbaarheid met een onvoldoende waarden. Inwoners van de centrumdorpen beoordelen de leefbaarheid beter dan in de andere type dorpen.

Figuur 1. Percentage mensen dat een onvoldoende geeft voor de leefbaarheid

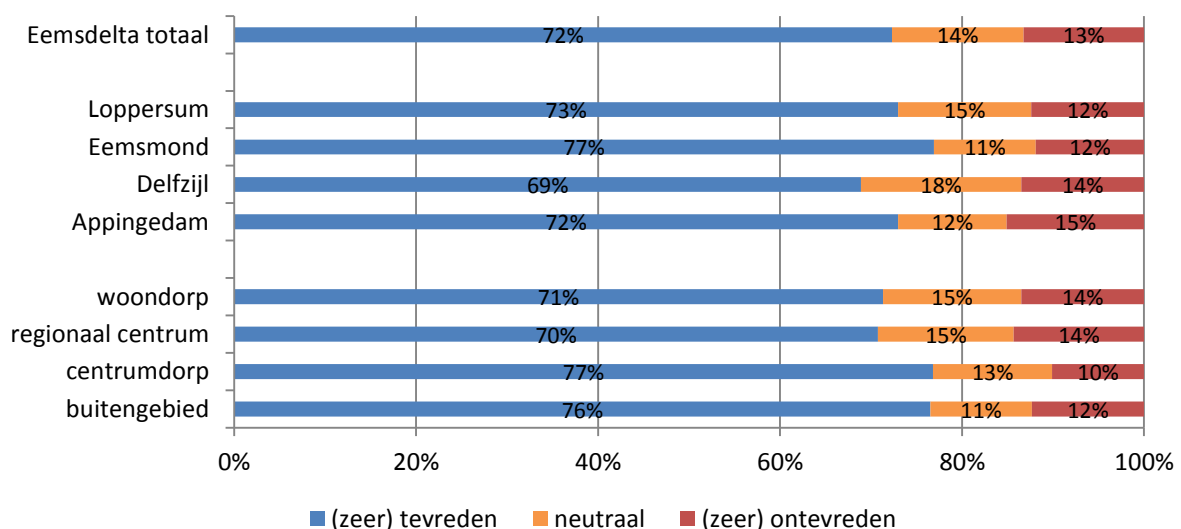
We zien een aantal opmerkelijke verschillen tussen groepen mensen:

- Vooral 65 plussers beoordelen de leefbaarheid met een voldoende (94%). Ook het merendeel van de andere leeftijdsgroepen oordelen goed over de leefbaarheid, maar toch zien we bij deze groepen meer mensen die de leefbaarheid met een onvoldoende waarderen.
- Het zijn vooral de huishoudens met kinderen die de leefbaarheid met een onvoldoende waarderen (15% geeft dat aan).
- Of men al langer in een buurt woont heeft geen directe invloed op de waardering van de woonomgeving. Wel van belang is de (sociale) binding met de omgeving die men heeft. Drie op de tien mensen die aangeven een minder goede sociale binding te ervaren, geven een onvoldoende tegenover 5% van de mensen die een sterke sociale binding ervaren.

Tevredenheid met huidige woonomgeving (dorp of buurt)

Over het algemeen zijn de inwoners van de Eemsdelta tevreden met hun woonomgeving. Bijna drie kwart van de mensen is (zeer) tevreden, 14% is neutraal van mening en 13% is (zeer) ontevreden. In Delfzijl is het aandeel mensen dat tevreden is met de woonomgeving in vergelijking tot de andere gemeenten het laagst. Tegelijk zien we dat bewoners van woondorpen en regionale centra minder vaak tevreden met de eigen woonomgeving dan bewoners van het buitengebied en centrumdorpen.

Figuur 2. Tevredenheid met de eigen woonomgeving (%)

Opvallende verschillen tussen diverse groepen zijn:

- Hoe ouder men wordt, hoe meer tevreden men is met de eigen woonomgeving. Zo geeft rond de 20% van de 18-34 jarigen aan (zeer) ontevreden met de eigen woonomgeving te zijn, tegenover 8% van de 65-plussers.
- Huishoudens met kinderen zijn minder tevreden met de eigen woonomgeving dan huishoudens zonder kinderen of alleenstaanden; 16% van de huishoudens met kinderen geven aan (zeer) ontevreden te zijn, tegenover 10% van de overige huishoudens.
- Hoe hoger het inkomen, hoe vaker de inwoners van de Eemsdelta aangeven dat ze (zeer) tevreden zijn met hun woonomgeving.
- Dat zien we ook terug bij het opleidingsniveau: hoe hoger de opleiding hoe meer tevreden men is.
- Mensen met een koopwoning geven iets vaker aan (zeer) tevreden te zijn dan mensen die in een huurwoning wonen.

Tabel 2. Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met de woonomgeving, 2013 en 2015

	2013	2015
Appingedam	74%	72%
Delfzijl	65%	69%
Eemsmond	73%	77%
Loppersum	76%	73%
Eemsdelta totaal	71%	72%

Bron: bewonersenquête Eemsdelta 2013, 2015

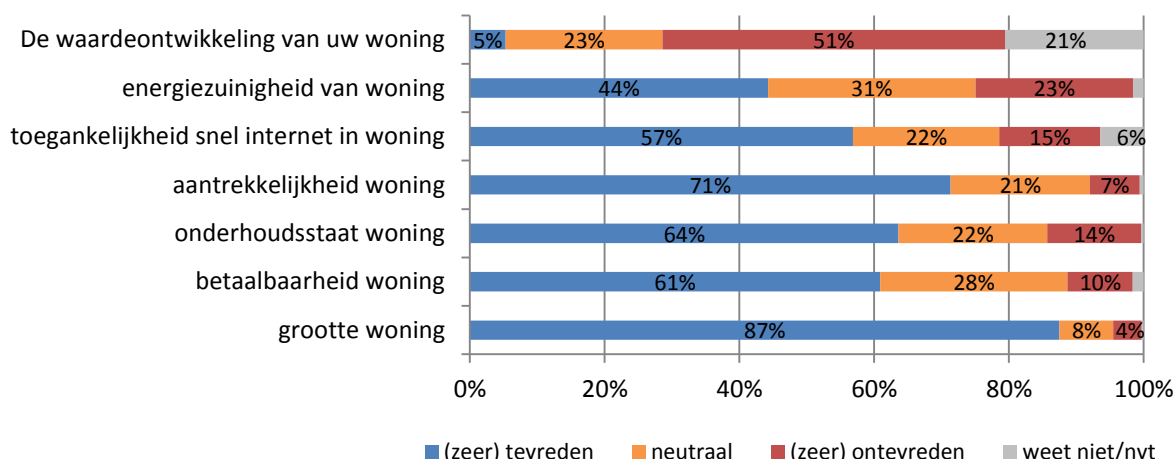
We zien een aantal veranderingen ten opzichte van de vorige burgerpeiling die in het kader van de woon- en leefbaarheidsmonitor 2013 werd gedaan (RIGO 2014). Voor de Eemsdelta als totaal is een kleine stijging zichtbaar in het aandeel (zeer) tevreden mensen. Verder zien we een stijging in Delfzijl en Eemsmond van het aandeel tevreden mensen, in Appingedam en Loppersum een daling (tabel 2). In 2012 bleek dat het percentage tevreden mensen landelijk een stuk hoger lag (86%), net als in de provincie Groningen als geheel (84%) (WoOn 2012).

Tevredenheid met de eigen woning

Aan de respondenten is tevens gevraagd hoe tevreden ze zijn met een aantal aspecten van de eigen woning¹, waaronder de energiezuinigheid, de waardeontwikkeling en de staat van onderhoud. De inwoners van de Eemsdelta zijn over de meeste van deze aspecten in het algemeen tevreden (figuur 3). Dat geldt met name voor de grootte van de woning. Iets minder tevreden zijn ze met de onderhoudsstaat, de toegang tot snel internet en de energiezuinigheid. Maar wat vooral opvalt is het negatieve oordeel over de waardeontwikkeling van de woning: meer dan de helft van de inwoners zegt hier (zeer) ontevreden mee te zijn. Bekijken we alleen de mensen met een koopwoning dan is zelfs 75% van de mensen ontevreden.

¹ Vergelijking met vorige meting (RIGO 2013) is niet mogelijk door een ander type vraagstelling.

Figuur 3. Tevredenheid met verschillende aspecten van de woning, Eemsdelta totaal (%)

Inwoners in de gemeente Loppersum zijn het minst vaak (zeer) tevreden met de toegankelijkheid tot snel internet en de energiezuinigheid van hun woning. Dat geldt ook voor de inwoners van het buitengebied (zie de tabellen 3 en 4).

Tabel 3. Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met aspecten van woning, naar gemeente (%)

	Appingedam	Delfzijl	Eemsmond	Loppersum
grootte woning	89%	86%	88%	89%
betaalbaarheid woning	62%	60%	59%	66%
onderhoudsstaat woning	62%	64%	64%	65%
aantrekkelijkheid woning	73%	71%	71%	72%
toegankelijkheid snel internet in woning	61%	59%	53%	51%
energiezuinigheid van woning	46%	44%	45%	41%

Tabel 4. Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met aspecten van woning, naar type dorp (%)

	buitengebied	centrumdorp	regionaal centrum	woondorp
grootte woning	91%	88%	87%	88%
betaalbaarheid woning	69%	60%	57%	69%
onderhoudsstaat woning	66%	68%	64%	60%
aantrekkelijkheid woning	81%	73%	70%	72%
toegankelijkheid snel internet in woning	24%	51%	61%	58%
energiezuinigheid van woning	35%	46%	47%	39%

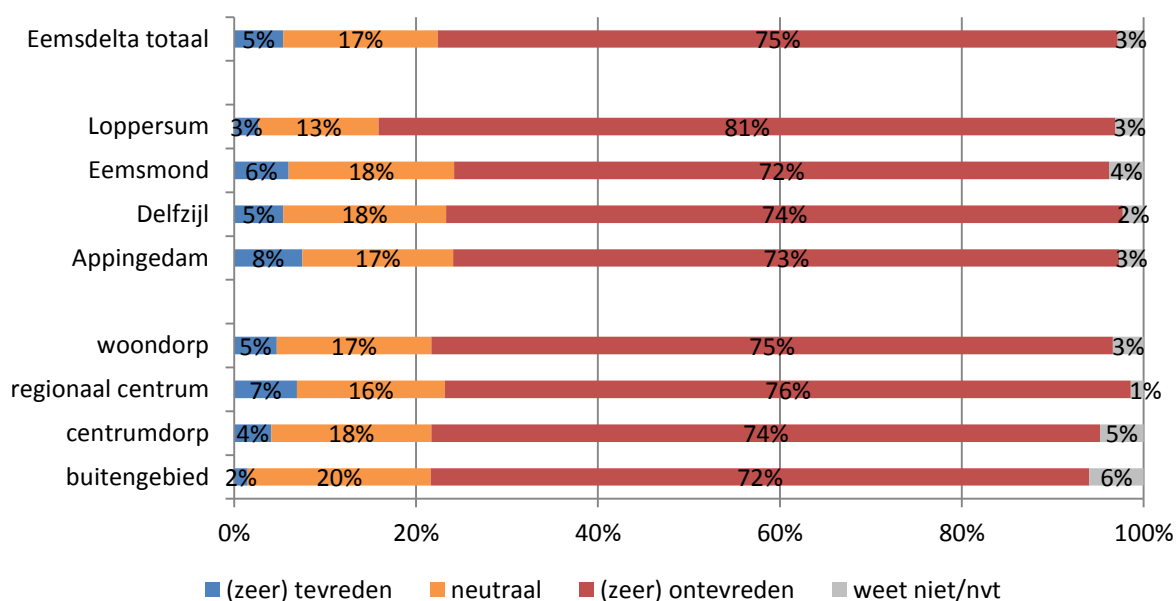
In de volgende tabel worden de antwoorden van mensen met een huurwoning en koopwoning vergeleken. We zien vooral grote verschillen in het oordeel over de betaalbaarheid, de onderhoudsstaat en de energiezuinigheid van de woning. Bewoners met een huurwoning zijn hier minder tevreden mee dan eigenaar-bewoners. Zo is 17% van de huurders (zeer) ontevreden met de betaalbaarheid van de woning, tegenover 5% van de mensen met een koop woning. Twee op de tien huurders is ontevreden met de onderhoudsstaat, tegenover 10% van de kopers. De grootste verschillen zien we in het oordeel over de energiezuinigheid: meer dan eenderde van de huurders is hier ontevreden over, terwijl 16% van de kopers dat vindt.

Tabel 5. Aandeel mensen dat (zeer) tevreden is met aspecten van woning, naar huur/koop woning (%)

	koop	huur
grootte woning	91.4%	81.7%
betaalbaarheid woning	75.2%	39.9%
onderhoudsstaat woning	72.4%	50.8%
aantrekkelijkheid woning	76.7%	63.7%
toegankelijkheid snel internet in woning	58.5%	54.3%
energiezuinigheid van woning	51.0%	34.4%

Het oordeel over de *waardeontwikkeling van de woning* bekijken we apart vanwege het afwijkende beeld. We presenteren alleen het oordeel van de mensen met een *koopwoning*. Duidelijk is dat de inwoners in Loppersum negatiever zijn over de waardeontwikkeling van hun (koop)woning dan in de andere drie gemeenten. De verschillen in ontevredenheid over de waarde ontwikkeling van de woning is tussen de verschillende typen dorpen minder duidelijk te zien.

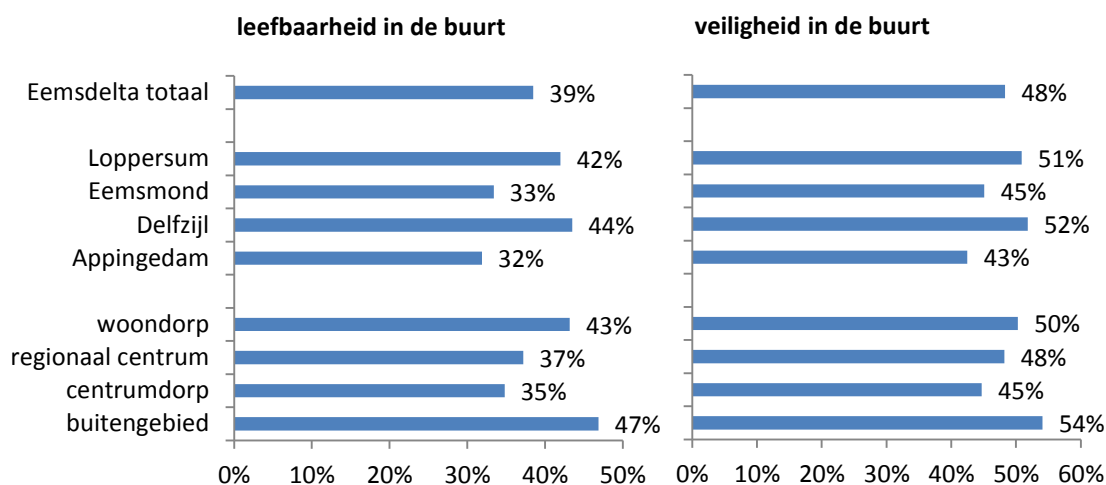
Het is tot op heden een landelijke trend dat de waarde van woningen daalt. Zo bedroeg de gemiddelde woningwaarde in 2014 211 duizend euro en lag daarmee onder het niveau van 2007 (CBS 2014). De waardedaling is voorlopig dan ook een algemene ontwikkeling op de woningmarkt. Echter de aardbevingen en bodemdaling door gaswinning zullen een versterkend effect hebben, wat nader onderzocht wordt in een grootschalig woningmarktonderzoek in het aardbevingsgebied (OTB, te verschijnen).

Figuur 5. Oordeel over de waardeontwikkeling van de eigen woning (% , mensen met een koopwoning)

Eigen verantwoordelijkheid voor leefbaarheid en veiligheid

In de gehele regio Eemshaven voelen vier op de tien inwoners zich sterk verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt en 48% voor de veiligheid. Ten opzichte van de eerdere meting is dit verantwoordelijkheidsgevoel voor beide aspecten gedaald. In 2013 voelde 47% zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid en 57% voor de veiligheid (RIGO 2013). Wat vooral opvalt zijn de onderlinge gemeentelijke verschillen (tabel 6).

Figuur 6. aandeel mensen dat zich (heel) sterk verantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid en de veiligheid in de buurt

Tabel 6. aandeel mensen dat zich (heel)sterk verantwoordelijk voelt voor leefbaarheid en veiligheid, 2013 en 2015

	leefbaarheid in de buurt		veiligheid in de buurt	
	2013	2015	2013	2015
Appingedam	50%	32%	61%	43%
Delfzijl	42%	44%	51%	52%
Eemsmond	50%	33%	60%	45%
Loppersum	53%	42%	61%	51%
Eemsdelta totaal	47%	39%	57%	48%

In hoeverre mensen zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt verschilt naar achtergrondkenmerken:

- Mensen in de leeftijdsgroep van 18-34 jaar voelen zich minder verantwoordelijk dan de oudere leeftijdsgroepen. Voor leefbaarheid voelen twee op de tien jongeren zich (heel) sterk verantwoordelijk, terwijl in de andere leeftijdsgroepen vier op de tien mensen datzelfde ervaren.
- Voor veiligheid voelt een derde van de jongeren zich verantwoordelijk. Binnen de oudere leeftijdsklassen is dat meer dan de helft van de mensen.
- Gezinnen met kinderen voelen zich naar verhouding meer verantwoordelijk voor de leefbaarheid en de veiligheid in de buurt dan gezinnen zonder kinderen en dan alleenstaanden.
- Ditzelfde geldt tevens voor mensen met een koopwoning; 42% van de kopers voelt zich (heel) sterk verantwoordelijk voor de leefbaarheid, tegenover 33% van de huurders. Voor veiligheid is dat 52% en 43%.

Literatuur

CBS (2015). Veiligheidsmonitor 2014.

CBS (2014).

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bouwen-wonen/publicaties/artikelen/archief/2014/2014-4102-wm.htm>

RIGO (2014). Het woon- en leefklimaat in ontwikkeling. Woon- en Leefbaarheidsmonitor Eemsdelta.

WoOn (2012). <https://www.woononderzoek.nl/quickstep/QsBasicForMaster.aspx>

Colofon

Datum: oktober 2015

Opdrachtgever: Stuurgroep Wonen en Voorzieningen Eemsdelta

Auteur: Carola Simon (c.simon@sociaalplanbureaugroningen.nl)

Sociaal Planbureau Groningen

www.sociaalplanbureaugroningen.nl

We danken alle inwoners van de Eemsdelta die hebben meegewerkt aan dit onderzoek